

Gühr dr. Nikolaus: Gedanken über katholisches Gebetsleben im Anschluss an das Vaterunser und das Ave Maria. Sa slikom piščevom. U 12° str. XVIII + 326. Freiburg i Wien 1916. Herderova naklada. Cijena M. 2. vez) M. 2'60.

Pisac, auctor znamenitog djela „Das hl. Messopfer“ i drugih djela, starac od 70 godina, napisao je ovo djelce kao posljednje svoga života; ono je njegov „Abschiedsgruß“ i „Abschiedsblätter“, kako se u uvodu kaže. Pisac je ovo djelo dovršio prije, nego li je buknuo ovaj rat, pa ipak se ta knjižica kao na jagmu razgrabila, tako da je u ovo kratko vrijeme već drugo izdanje doživjela. A i sa ratišta pišu autoru, da se njegova knjižica u streljačkim jarcima rado čita i sluša. Pisac je najprije sastavio općenito razmatranje o molitvi, a onda napose o Očenašu; zatim raspravlja o svakoj prošnji Očenaša zasepce, a napokon o molitvi „Zdravo Marija“. Njemački časopis za crkveno govornišvo „Chrysologus“, što izlazi u Paderbornu, spoređuje ovo djelce nizu bisera na zlatnoj niti. Zlatna nit je molitva Gospodnja i Pozdrav Gospin, te dvije najizvršnije molitve kršćanske, a biseri su one misli, što ih je pisac povadio iz sv. Pisma, iz djela sv. Otaca, iz nauke sv. Crkve, iz liturgije i pisaca, koji se mistikom bave. I časopis „Stimmen der Zeit“ ne smaže riječi, kojima da pohvali ovu knjižicu. To je doista krasna knjižica, i duboka mislima i bogoljubna sadržajem i praktična po svrsi svojoj. Osobita dražest knjižice ove stoji u tom, što je sva isprepletana ponajljepšim citatima iz ponajboljih pjesnika. Zgodno veli pisac sam: Vani vojska hrabrih junaka, a kod kuće vojska pobožnih vjernika — jedni i drugi se bore za pravednu, svetu stvar; oni prvi oružjem fizičkim, a ovi drugi oružjem duhovnim — molitvom. Knjižicu preporučujemo gospodi laicima, jer će iz nje mnogo naučiti, što im je potrebno za dobar kršćanski život i za spasenje duše.

Dr. Pazman.

Meschler Moritz S. I.: Die seligste Jungfrau U 8° str. X + 66. Freiburg i Wien 1916. Naklada Herderova. Cijena 90 pfeniga, vez. 1 M 20 pf.

Sada već pokojni († 2. pros. 1912.) pisac ove knjige počeo je još za života ponovno izdavati svoja mnogobrojna manja djela pod naslovom „Gesammelte kleinere Schriften“. Tri su sveska bila već izdana, i to: 1. sv. Zum Charakterbild Jesu, 2. sv. Leitgedanken katholischer Erziehung i 3. sv. Aus dem kirchlichen Leben, kad al pisca zateče smrt. Izdavanje ovih manjih djela Meschlerovih započelo je iza smrti piščeve, dok nije eto Zimmermann Otto S. I., drug pokojnikov po družbi i po radu, s dozvolom starješina nastavio započeto izdavanje. Ova knjižica je 4. sv., ter ima naslov: „Die seligste Jungfrau“, jer sadržaje tri rasprave iz pera vrsnoga pisca. Prva se rasprava zove „Liebfrauensommer.“ Tako zovu Nijemci svetkovinu Pohoda B. D. Marije, koja se slavi 2. srpnja. U toj se raspravi, koja potječe iz god. 1889., ističe, kako je u kršćanstvu veliko poštovanje spram presv. Bogorodice, tako te ovo pitanje spada na bit kršćanstva. Kršćanstvo sačinjava vjera, moral i sredstva milosti. No B. D. M. kao Bogorodica je predmet vjeronanjanja kršćanskog, kao nedostižni uzor krjeposti ulazi u moral kršćanski, a kao najodličnija iza Krista posrednica milosti spada u ekonomiju spasenja. To je u kratko sadržaj ove prve rasprave. — Druga rasprava potječe iz god. 1904., a napisana je prigodom pedesetgodišnjice proglašenja dogme o bezgrješnom začecu (1854.) i za to nosi naslov „Zum Jubeljahr der Unbefleckten“. U toj raspravi elegantnim stilom napisanoj pobožnim oduševljenjem razvija nauku katol. Crkve o bezgrješnom začetu i riše toplim zanosom, kakov položaj zauzima blažena Djeva po kršćanskom shvaćanju spram Boga i spram svijeta. — Sadržaj trećoj raspravi podaje naziv Bogorodičin, što joj odredio Leon XIII. u loretiskim litanijama: „Majko dobroga savjeta.“ U toj raspravi govori pisac prvo o važnosti i koristi dobroga savjeta u praktičnom životu. Zatim spominje,

da je B. D. Marija kao „Djevica mudra“ i kao „Stolica mudrosti“ podobna davati dobre savjete kako svojim primjerom svetoga života tako i tim, što nam ispraša od Boga milost prosvjetljenja i uvidavnosti. Napokon ističe, da ćemo doći do dobrog savjeta od B. D. Marije molitvom, pouzdanjem u nju i štovanjem.

Pisac je ove knjige jedan od najplodnijih i najboljih asketskih pisaca ne samo u Nijemaca nego uopće, pa za to se njegova djela najtoplije svima preporučuju za čitanje i razmišljanje.

Dr. Pazman.

Böckenhoff Dr. Karl: Das übernatürliche Leben. Sieben Fastenvorträge. U 8° str. VIII. + 84. Freiburg i Wien 1916. Herderova naklada. Cijena M. 1. —

Pisac, profesor moralke u sveučilištu u Strassburgu, bio je pozvan lantske korizme da propovijeda u stolnoj crkvi. On je svoje propovijedi izdao u posebnoj knjižici. Tema ovih 7 propovijedi jest vrhunaravni život; tu on raspravlja o biti vrhunar. života, o moći (vjera, ufanje i ljubav), o pomoći Božjoj (milost), ostvarenju (život po vjeri), gubitku (smrtni grijeh), hrani (presv. Euharistija) i početniku (Isus) vrhunaravnoga života. Propovijedi su bez dvojbe teološki korektna, razumljivo prikazane, ali bez retorike, kako već hladni Nijemac drugačije ne umije. Propovjedniku ipak može dobro poslužiti ovo djelce. Preporučujemo.

Dr. Pazman.

Cladder Hermann J. S. I. und Hageney Karl S. I.: In der Schule des Evangeliums. Betrachtungen für Priester. Drittes Bändchen. Das Volk mit starrem Nacken. Freiburg im Breisgau 1916. Herdersche Verlags-handlung, Wien. U 12° str. VIII. + 214. Cijena M 2. vez M 2'60.

U Br. 1. ocijenili smo drugi svezak ovoga djela (Vidi „B. S.“ str. 98.). U ovom trećem svesku nalaze se razmišljanja o evanđelju sv. Mateja od gl. 9. r. 36. do gl. 14. r. 15.. Nakon

što je u drugom svesku bila izložena nauka Kristova i njegova eudesa, ističe se ovdje većma osoba samoga Spasitelja u opreci za tadanjim vodama naroda Židovskoga. Odatle i naslov ovog sveska: „Narod tvrde šije“. Imade dva dijela, jedan pod naslovom „Die Aussichten des Gottesreiches“, a drugi „Die Erfahrungen Christi“. — Djelce je isto, kao i u prva dva sveska, dobro i solidno, samo je sadržajem različito. Preporučuje se.

Dr. Pazman.

Mihályfi Ákos dr. Anyilvános Istentisztelet. Budapest 1916. 8° + 662 o. Sz. Istvan Társulat bizományára Ára 10 K.

Profesor je pastirskog bogoslovlja na budimpeštanskom sveučilištu Dr. Mihályfi Akacije izdao II. dio svog pastirskog bogoslovlja. Prvi je dio „Az Igehirdetés“ izašao još god. 1902. Sad je evo svojim novim djelom obogatio mađarsku katoličku teološku literaturu. Citavo je djelo razdijeljeno na dva glavna dijela: na sveopću liturgiju i posebnu liturgiju. Djelo je Mihályfijevo zanimljivo i odlikuje se sa svojom originalnošću. Mihályfi donasa usporedo s pitanjima zapadne liturgije i ona iz istočne liturgije. S tim se upravo razlikuje i odlikuje od ostalih udžbenika pastirskog bogoslovlja. U ovom je pitanju auktora vodila ideja, da istočnjaci upoznaju zapadni obred, a zapadnjaci istočni obred. Tu je ideju istakao sam auktor u predgovoru svoga djela. U udžbeniku Mihályfijevom nalazimo lijepi i opširni historički razvoj literature pastirskog bogoslovlja, te nalazimo i obilnu noviju literaturu na toj grani bogoslovljoj.

Za nas je Hrvate zanimljivo to, što se je dotakao i glagoljice (str. 52—55), te je iznio o tom i najnovije propise sv. Stolice. Opširno je izrađena Herortologija istočne i zapadne Crkve. Auktor se kod tog pitanja obazire i na odredbu (motu proprio) „Supremi disciplinae“. Kod pitanja o časoslovu obazire se na konstituciju „Divino afflatu“.

Šteta je, što kod termina iz istočne liturgije nije autor metnuo i termine slavenske uz grčke, kako je to u litografiranim skriptima njegovih sveučilišnih predavanja.